

Sigitas Parulskis

---

## Nesibaigianti vienatvė dviem

---

### Vėluojantis prologas

JIS, NESVARBU KAS: Taip būna po ilgo susilaikymo, po ilgos tarnybos tolimojo plaukiojimo laivuose, po laiko, praleisto kariuomenėje arba kalėjime.

Vyras grįžta, ateina į barą, sėdi, žiūrėdamas į bokalą, stovintį priešais jį.

Jis jaučiasi vienišas, nors apsuptas žmonių. Jis jaučiasi netgi blogiau nei vienišas - jis negali patekti į šį laiką.

VYRAS: Aš negaliu sutapti su šiuo laiku, aš esu tarsi šalia jo, dveji metai, kuriuos praleidau velniai žino kur, dveji metai, kaip nematoma siena stovi tarp manęs ir tarp šių žmonių, šio baro, muzikos, alkoholio, kvapų ir spalvų.

Veidai ir judesiai - jie prasilenkia su manimi, tiksliau, aš prasilenkiu su jais, aš jaučiuosi lyg bėgčiau šalia traukinio, į kurį negaliu įlipti, ir traukinio keleiviai žiūri į mane pro stiklą, lyg žiūrėtų ne į mane, o į nuobodų, įgrisusį peizažą, lyg aš niekuo nesiskirčiau nuo stiklo.

MOTERIS: Ir tuomet pasirodo mergina, ji pakankamai patraukli, nors ir ne gražuolė, ji prisėda šalia jo, jis prisimena matęs ją mokykloje visai dar mergaitę, jis sako -

VYRAS: Aš pažįstu tave, tu buvai dar vaikas, su dideliu žaliu kaspinu viršugalvyje, prisimenu...

MOTERIS: Aš šiemet baigiau mokyklą, aš jau pilnametė.

Nieko kvailesnio negalėjau sugalvoti, bet aš tikrai jaučiausi esanti moteris.

VYRAS: Man nuspėjauti jos metai, mačiau tik pilnas, nors ir ne per dideles, krūtis, o kalbėjau -

Aš ką tik sugrįžau, matai, kokios vyriškos mano rankos. Ir paraudau, nes nežinojau, ką reiškia - vyriškas

MOTERIS: Čia labai tvanku, išėikim į lauką.

Jis žvalgėsi į šalis lyg užspeistas žvėris, nors akys, jo akys kiekvieną sykį kirste įsikirsdavo į mane.

VYRAS: Norėčiau, kad tu man būtum durys.

Bijojau, jog nesugebėsiu surasti durų. Nieko nebemačiau, tik pilkumą. Tai prarasto laiko spalva, bet ne dulkės, ne dulkės...

MOTERIS: The Doors, sako jina.

VYRAS: Ir jis seka paskui ją kaip raupsuotas neregys.

MOTERIS: Ir jiedu išeina, jie vaikšto globojami gražios, šiltos gegužės nakties.

Negaliu užmiršti koktaus žydinčių alyvų kvapo...

VYRAS: ...ir jis jaučia, kaip dvejų metų siena jam vis dar trukdo apkabinti merginą.

Ji man atrodė dar vaikas...

MOTERIS: ...jis galvoja, jis kažką įtemptai galvoja, nes kalba lėtai, lyg norėdamas kažką atsiminti.

VYRAS: ...jog kada nors turės vaikų, ir jo dukra bus lygiai tokia pat graži, gal ne gražuolė, bet patraukli ir sklidina moteriškumo.

MOTERIS: Jis nori mane apkabinti, bet jo pirštai virpa...

Jeigu mano kūnas būtų būgnas, pagalvojau, bet nepasakiau jam, kad neišsigąstų...

VYRAS: Jos formos atrodė tokios, lyg ji būtų nužengusi iš visų prakeiktų pasaulio šedevrų, vaizduojančių apsinuoginusias bobas, iš visų sumautų genijų kūrinų, giedančių mirtiną moters grožį.

Tiesą sakant, man visos moterys tuo metu atrodė tokios, buvau alkanas moters kūno, moters artumo, bet labiausiai moters kūno, alkanas labiau, nei pirmieji krikščionys buvo išalkę Kristaus kūno ir kraujo.

MOTERIS: Mes galėjom bent jau pašokti, mes per anksti išėjom.

Man atrodo, jis bijojo žmonių...

VYRAS: Tiesą sakant, tu vienintelė normaliai atrodei toje sumautoje skylėje.

Aš juk ir nemačiau kitų moterų toje prakeiktoje skylėje. Jų ten paprasčiausiai nebuvo.

MOTERIS: Tu juokingas, sakė ji ir juokėsi atlošdama galvą, nors jis nepasakė nieko juokingo...

Aš vis dar galvojau apie savo kūną kaip būgną, o jo pirštai tebevyrpėjo...

VYRAS: Aš juokingas, taip, ir aš galiu būti dar šimtą kartų juokingesnis, šimtą penkiolika, šimtą dvidešimt kartų juokingesnis.

MOTERIS: Šimtą dvidešimt...

Ir vėl ėmiau kvatotis.

Greičiau, nei plaka širdis!

VYRAS: Greičiau, žinoma, greičiau, šimtą dvidešimt žingsnių per minutę, aš rikiuotėje žygiuodavau, šimtą dvidešimt kumščių - matai, kokie mano kumščiai?

Mano kumščiai kaip mano širdis.

MOTERIS: Man patinka tavo širdis, tik tu neišgąsdink, nemosuok savo širdimis man po nosim. Ir vėl ji juokiasi ir sako, kad jis juokingas.

Tu juokingiausias vyras pasaulyje...

VYRAS: O paskui staiga surimtėja, žiūri pakreipusi galvą.

MOTERIS: Ar tu kada nors mylėjaisi su moterimi, klausia, su patyrusia moterim? Jis norėjo būti labai pasitikintis, labai patyręs, elgėsi vaikiškai.

VYRAS: Žinoma, žinoma, linksiu galva ir žiūriu į prakeiktas žvaigždes, o žvaigždės dar blausios, niekaip negaliu į jas atsiremti, niekuo negali padėti žvaigždės, jos man primena rusų karininkų antpečius.

MOTERIS: Jis žiūri į žvaigždes, lyg lauktų prie "Coca Colos" automato, kol iškris skardinė gėrimo, žiūri, lyg būtų siaubingai ištroškęs.

VYRAS: Ji vėl pradėjo klaikiau juoktis.

O tu?

Paklausiau...

MOTERIS: O tu, jis paklausė, susierzinęs, o gal tiesiog - labai droviai.

Negalima taip moters klausti, taip droviai, moterims patinka nekaltybė, bet aš negaliu pakęsti sušikto drovumo, man patinka akiplėšos, nekaltybė - kas gali būti akiplėšiskiau.

VYRAS: Tavo juokas...

Jos juokas skambėjo taip, tarsi ji pati sau prieštarautų, priešintųsi...

MOTERIS: Jį erzino mano juokas, ir tai buvo labai juokinga.

VYRAS: Juokas mane varė į neviltį. Aš labai seniai negirdėjau tokio garso... Moters plaučių skleidžiamo garso. Švelnaus garso. Pastaruoju metu nieko malonesnio nebuvo mano ausiai kaip automatinio ginklo užrakto barkštelėjimas - antspaudų garsas, antspaudų, kuriuo taukšteli mirtis.

MOTERIS: Jis ėmė juokingai kalbėti apie mirtį, neva mirtis yra advokatė, kuri laimi visas sumautas bylas.

VYRAS: Galbūt iš baimės, galbūt kad pasijusčiau stiprus, aš pradėjau kalbėti apie sandorio su mirtimi garsą, galbūt kad ji liautųsi juoktis.

MOTERIS: Jis norėjo, kad aš liaučiausi juoktis, jis norėjo pasijusti vyresnis ir labiau patyręs.

VYRAS: Jos krūtys buvo nedidelės, vaikiško kūgio formos, lyg čiaupai, kuriuos galima atsukti.

MOTERIS: Bet tai jau buvo vėliau...

VYRAS: Taip, vėliau, nes prieš tai kurį laiką mes ėjom tylėdami, o paskui prisėdome.

MOTERIS: ...retame jaunuolyne, ant žalio suoliuko, jis, nežiūrėdamas man į veidą, staiga pakišo ranką man po marškiniais.

VYRAS: Ji buvo be liemenėlės, o mane krėtė šaltis.

MOTERIS: ...taip išsigando, kad aš be liemenėlės, ko jis taip išsigando, jog net užsimerkė...

Pažvelk į mane, pažvelk, aš nebesijuoksiu, man patinka tavo rankos, jos taip arti, tavo rankos, stulbinantis jų artumas tirpdo atgrasų jų kūniškumą, jos jau daugiau nei galūnės, patikėk, tu vyras, vyras...

VYRAS: Jos krūtys buvo lyg grybų kepurėlės, kurias galima nupūsti stipresniu kvėptelėjimu, kaip aš galėjau nevirpėti...

MOTERIS: Ir staiga pasakė, jog pavasarį grybai neauga, man buvo taip juokinga - grybai pavasarį, tik pamanyk, vėl ėmiau juoktis, o jis vis dar buvo užsimerkęs.

VYRAS: Pirštai virpėjo, nieko negalėjau padaryti su savo pirštais, bijojau atmerkti akis, jos juokas pasikeitė, tai buvo geidulingas, kekšiškas moters juokas.

MOTERIS: Jo pirštai buvo smalsesni nei neregio.

VYRAS: Noriu perskaityti tave kaip Brailio raštą.

MOTERIS: Jis bučiavo mane, ne, jis apseilėjo mane, kuteno, skaityk, skaityk mane, mano puslapiai nesuglamžyti, mano paraštės neprirašinės nešvankių pastabų.

VYRAS: Bučiavau ją, tarsi bučiuočiau prakeiktą stiklą, jaučiausi, lyg būčiau šalia jos, bet ne su ja, lyg liesčiau ją per nematomą plėvelę, gal aš tuomet galvojau apie jos nekaltybę?

Troškau jos nekaltybės, gal visa tikrovė man atrodė kaip nekaltybės plėvė, tikrovė, kurios negaliu patirti, nes bijau, nes neturiu drąsos įsibrauti į ją, suplėšyti, sudraskyti, sudraskyti... Ji juokėsi ir sukiojo į šalis galvą, kai aš pažvelgiau į ją, pagaliau.

MOTERIS: Jo pirštai stabčiojo ties menkiausiu šlaunų įlinkiu, ties kiekvienu odos apgamėliu, ir mano oda pašiurpo, o jo pirštai staiga sumedėjo, įaugo į orą tarp mano šlaunų.

VYRAS: Viešpatie, ji buvo be apatinių kelnaičių, niekas nesaugojo vartų į vynuogyną.

MOTERIS: Tu klausai, ar aš mėgstu vynuoges, aš negaliu pakęsti botanikos, nuo žiedadulkių man alergija, nuo gėlių, nuo žiedlapių, dvokiančių lavonų nuodais...

VYRAS: Kai ji pasakė, jog nemėgsta botanikos (bet aš juk apie vynuoges, apie vynuoges!), tik tuomet supratau, jog mes visai šalia mokyklos, kurioje mokiausi, ir medeliai, kurių vos išsprogę lapai metė šešėlį ant mūsų veidų, mes juos sodinome, ir kalbėjome apie ateitį, ir patys jautėmės esą medžiai, elgėmės kaip laukiniai pagony, mes galvojome apie ateitį kaip apie erdvę, kurią užpildysime savo viršūnėmis, pasijutau lyg neišmokęs pamokos pradinukas...

MOTERIS: Žolė vėsi, nugara jaučiu drėgmę, malonią drėgmės vėsa, virš manęs palinkusi tavo galva atrodo su žvaigždžių vainiku, tu liūdnas šventasis su kančios vainiku aplink galvą, kankinys, kurį tuojau užmuš akmenimis, nuplaks rykštėmis, juokingas kankinys.

VYRAS: O žvaigždės, jos nešviečia, jų šviesa nekrinta ant žolėje gulinės mergaitės veido, mano galvos šešelis jį dengia, jos gašlios šypsenos perkreiptą veidą.

Ne, meluoju, nieko nežinoju apie gašlumą, nieko...

MOTERIS: Žiūrėjai į mane lyg pamatęs mirtį, automatinio ginklo kiaurymę, nukreiptą tau į tarpuakį.

VYRAS: Šypsojosi šypsena, už kurią būtų galima užmušti, o jos kojos stipriai suspaudė mano liemenį.

MOTERIS: Buvau atvira tau, norėjau kad būtum man pirmas, visai praradau nuovoką, troškau tik vieno - įeik į mane kaip barbaras į šventyklą, išniekink mane, sunaikink, kad aš tapčiau kitokia.

Atleisk, galvoje sukasi kažkokios nesąmonės...

VYRAS: Dar pakentėk truputį, negriauk... tiek to, tebūnie šventyklą, bet dar truputį...

Visai netekau nuovokos, pyktis mane užplūdo kaip pasaulinis tvanas, neviltis...

MOTERIS: Ir tuomet pilvo oda pajutau karštą skystį, kuris liejosi ant manęs, trykščiojo tankiais pliūpsniais ir akimirksniu darėsi lipnus, ir labai greitai vėso, pašiurpo oda...

Man šalta...

VYRAS: Buvau kaip pradurtas pelenų maišas, kaip urna su numirėlio pelenais, kuriuos vėjas išpusto... taip begėdiškai iš manęs sruvo vyriškumas, taip bejėgiškai stengiausi suprasti, kodėl mane staiga apleido galia valdyti savo kūną, savo mintis ir žodžius, kur dingio mano valia susigražinti tikrovę, prarastą laiką...

MOTERIS: Jis atrodė apgailėtinais, ėmė kalbėti, jog jam taip pirmą kartą, jog su patyrisiomis moterimis yra tai daręs ne kartą ir jam puikiai sekėsi.

Mes vėl grįžtam į pradžią...

VYRAS: Labai norėjau pažeminti ją, bet nevaldžiau savo žodžių, kalbėjau apie patyrimą (ji juk nepatyrusi, ji juk mergaitė), bet pats netikėjau...

Mes ir keliaujam į pradžią, pamatysi...

MOTERIS: Gerai, gerai...

Sakė, rudenį važiuos studijuoti į sostinę, ten tokios moterys jo laukia, tokios moterys, su kuriomis jam viskas pavyksta, kurios išdarinėja tokius dalykėlius, manęs nebeėmė juokas.

VYRAS: Geriau jau ji būtų ir vėl juokusis, o ji pasakė nei šį, nei tą...

MOTERIS: Rudenį aš išteku...

VYRAS: Kaip? O aš? O mes...

Ir jis jaučia, kaip žemė jam slysta iš po kojų, kaip viskas netenka prasmės, laikas, kurį jis tarėsi susigražinęs jauno kūno pavidalu, juk visa tai buvo prieš penkiolika dvidešimt metų?..

MOTERIS: Prieš penkiolika... Jis taip nusiminė, bet ėmė nesiliaudamas juokauti, o aš mačiau - kad tik nepravirtų, jis juokėsi, kad tik nepravirtų...

VYRAS: Baisiausia, jog prarasto laiko spraga nelieka praeityje, ji šliaužia iš paskos, velkasi pažeme, bet užtikrintai, neatšaukiamai, įkyriai...

Nieko negaliu padaryti.

MOTERIS: Myliu tave, o jis - myli mane. Labai myli. Viską dėl manęs padarytų.

VYRAS: Taip taip, žinoma.

Po velnių - kam šitos banalybės apie meilę? Stumi mane į aklavietę...

Kalbėjau jai apie ilgesį, nors visi mano žodžiai buvo persunkti neapykantos. Aš antspaudavau kiekvieną skiemenį, kiekvieną intonacijos slinktį baisy apokaliptiniu antspaudu, - niekada tavęs neprisiminsiu, niekada tau neatleisiu, niekada niekada!!!!

MOTERIS: Taip taip, žinoma. Ką aš tau pasakiau?..

VYRAS: Ką tu man pasakei?

MOTERIS: Bet tu dar ne čia... o gal - jau nebe čia. Tu turi išeiti, o aš - likti.

VYRAS: Ar palikti kaip visada?

MOTERIS: Taip, suma nesikeičia, suma nepriklauso nuo rezultatų ir turinio. Nors man patiko su tavimi.

VYRAS: Ir man. Tu nuostabi.

Kaip tai familiaru ir nereikalinga.

MOTERIS: Turi ką nors pasakyti. Turi pats viską sugadinti.

VYRAS: Bijau patikėti. Bijau iliuzijų. Aš bailys. Jokių iliuzijų.

MOTERIS: Gerai, o dabar nešdinkis, nes aš ką nors paleisiu į tave, sudaužysiu gėlių vazą į tavo idiotiškai protingą, bailią, gražią galvą...

Dink man iš akių...

Vyras išeina, o moteris lieka viena viešbučio kambaryje, kur ant sienos kabo paveikslas su peizažą kertančiu traukinuku.

## **Traukinys**

JIS, NESVARBU KAS: Atsimeni, mes traukinyje, vėliau tu juokeisi, kad mes gyvename traukinyje, ir pralekiame pro save, stovinčius žmonių pilnuose peronuose, mes ten, kažkur, minioje, niekuo neišsiskiriantys, niekur neišvažiuojantys, bet kažkas išvažiuoja, mūsų antrininkai turbūt, mūsų neišsipildymas nuolatos išvyksta, mūsų neišsipildymas nuolatos pasilieka, ir mes gyvename išsiskyrimo būsenomis, tai panašu į komą, niekados nesusitikti su savimi, visados su savimi ilgai, iki pat pabaigos atsisveikinti.

JIS: Jūs išlipate?

Ji stovėjo užgriozdžiusi praėjimą kažkokia dėže, gal tai televizorius ar muzikos centras (tokie ryšuliai man visuomet įtartini ir kvepia sukapotais kūnais, matyt, esu pervargęs), bet praeiti neįmanoma, nes traukinyje daugybė žmonių, ir tvanku, oras toks drėgnas, jog atrodo, kad veidu šliaužia įkaitintos sraigės.

O čia po kojų milžiniška kvadratinė dėžė, įsupta į tamsų audeklą...

JI: Ne, dar ne dabar...

Jis stovėjo man už nugaros, ir karštas oras iš jo burnos drauge su žodžiais degino man kaklo odą. Ir toks susierzinimas balse, bet kartu - dar kažkas... Kas?

JIS: Dvi jėgos manyje gyvena (juokiasi). Keista, kartu norėjau tiesiog stumtelti ją, įskaudinti visiems matant, pažeminti (norėčiau stumtelti tave, įskaudinti visiems matant), prisiliesti prie jos, bent nosimi, būtent, kvailiau nė negalėjau sugalvoti - norėjau nosimi prisiliesti jos kaklo, kur ant mielai blyškios odos tupėjo ryškus apgamėlis...

Norėčiau kaip nors...

Ir užuot pasakęs "praeiti pro prakeiktą tavo dėžę" leptelėjau nei šį, nei tą.

Norėčiau kaip nors pagelbėti jums, turbūt sunku?

JI: Ir jis juokingai pabeldė į mano dėžę, lyg belstųsi į duris, nedrąsiai, šelmiškai, melodingai, taip taip, aš supratau - likimas beldžiasi į duris, o tokia spūstis, toks karštis, jis dar turi jėgų juokauti

Dar turite jėgų juokauti?

JIS: Norėjau pažadinti mirusįjį.

Nežinau, ką tai reiškia... Ėmiau jausti jai... Ji mane traukė - nejau neapykanta buvo tokia intensyvi, kad taip staiga, arba - ir taip staiga, akimirksniu virto prielankumu, potraukiu? Taip negali būti, bet ėmiau jos geisti.

Jl: Aš taip pat manau, jog požeminis traukinys - pats tinkamiausias numirėliams vežioti.

Jo alsavimas tapo tankesnis... Visuomet tai pajuntu... Gal tai būdinga visoms patelėms? Ir kai jis stumtelėtas šiek tiek glustelėjo prie manęs, labai trumpam glustelėjo, visu dubeniu pajutau jo sustangrėjusią varpą... Ne, man tai nebuvo nemalonu... Tikrai žinojau, kad jis geidžia būtent manęs.

Tik jis išsigando, o gal susigėdo, nes ėmė teisintis...

JlS: Man pasirodė, jog ji suprato, nes jos kaklas paraudo, bijojau, jog dabar atsisuks ir išvadins iškrypėliu.

Velnius, prisiekinėju niekados nevažiuoti piko valandomis, ir vis tiek - važiuoju!

Jl: Jis taip garsiai suriko "važiuoju", kad aš, užuot išvadinsi jį iškrypėliu (nenoriu, kad jis iš karto suprastų, jog man malonu, nenoriu, man patinka apsimesti tipiška moterimi, kuri įpratusi slėpti savo - patelės prigimtį)...

Po velnių, ko jūs man rėkiate į ausį! Ir apskritai - liaukitės.

Nesusilaikiau būti teisinga moterimi, pasislėpiau po kvaila bobos kauke.

JlS: Ir ji dar nė karto neatsisuko į mane, net po to, kai aš išsidaviau, jog geidžiu ne tik mintimis, bet ir kūnu, net ir po to...

Atleiskite, bet ne aš sugalvojau šį prakeiktą laiką, kai visi stumdosi, ir jeigu manote, jog man malonu prie jūsų glaustytis...

Jl: Na, na, ir ką gi jis dabar pasakys - kad nemalonu? Veidmainis, mielas, bet veidmainis. Aš dar nė karto nebuvo atsisukusi į jį, nemačiau jo akių, bet puikiausiai matau jo atspindį vagono lange. Jis tikrai visai nieko... Veidmainis...

JlS: Man malonu...

Jl: Jis staiga ėmė ir sušnabždėjo tiesiai man į ausį...

JlS: Man malonu... Labai atsiprašau, bet...

Jl: O kam tas "bet"...

Ir aš pajutau, kad noriu jam atsiduoti, čia pat, požeminio traukinio vagone, visiems matant, mintis, ištikusi tą akimirką, atrodė tokia beprotiška, kad, maniau, nualpsiu, niekad nemaniau, jog esu drąsi, netgi savo fantazijose, niekad sau neleidau taip toli nueiti...

JIS: Ant lango buvo priklijuotas skelbimas, sakinys vaikiška rašysena - "Dingo pilkas katinėlis" - ir mergaitės... rodos, mergaitės vardas.

JI: Žiūrėjau pro langą, bet mačiau tave, besišypsantį stiklo stačiakampyje, lango kampe buvo priklijuotas lapukas iš vaikiško sąsiuvinio - "Dingo pilkas katinėlis", neprisimenu, atrodo, dar buvo ir mergaitės vardas.

JIS: Aš galvojau, kad tu galvoji apie vaikus, esančius, gal būsimus, nenorėjau, kad galvotum apie vaikus, norėjau...

JI: Galvojau, galbūt dėl tokio nepakeliamo karščio, galvojau, ledas gali būti mirtinas nuodas vaikams, kodėl taip galvojau... Prisiverčiau gal- voti, iš tikrųjų galvojau apie tave, ne apie tavo rankas, jos mane glamonėtų, aš tai žinau, ne apie tavo krūtinę, į ją suleisčiau savo nagus, aš tai žinau, galvojau apie tave, nepažįstamą, nepažintą, žinojau, kad daugiau nebesusitiksim... Žinojau...

JIS: Norėjau nurengti tave, žinojau, jog tu jauti mane visu kūnu, žinojau, geidi manęs visu kūnu, nors koks jis, tavo kūnas, nespėjau tavęs apžiūrėti, buvai per arti, taip arti, kad man buvo net nesvarbu, koks tavo kūnas, žinojau, kad jis puikus kaip ir tu, žinojau, kad reikia kažką daryti, stabdyti traukinį, sukelti gaisrą, pagrobti tave kaip įkaitę, išvažiuoti į šiaurę, kažką reikia daryti, žinojau, kad nieko nedarysiu ir niekad daugiau tavęs nepamatysiu...

### **Kambarys, televizorius,**

Kinas, kuriame vaidina ir patys žiūri jį, Holivudas

Moteris atsisėda lovoje, vyras lieka gulėti.

JI: Tvanku, atversiu langą.

JIS: Jis atviras.

JI: Kas?

JIS: Langas.

JI: Iš tiesų. Rytoj užeisi?

JIS: Nieko nežinau apie rytoją. Nenoriu žinoti.

JI: Kartais man atrodo - žinau tavo liūdesio priežastį.

JIS: Nenoriu žinoti.

JI: Ko?

JIS: Apie priežastis.

JI: Išeik. Prašau, išeik tuojau pat. Nešdinkis. Nenori kalbėtis - dink!

JIS: Aš niekad nenoriu kalbėtis po to.

JI: Niekšas.

Jis išsitraukia pistoletą, jį to dar nemato.

JIS: Žmonės nuolatos skaičiuoja, kiek tonų maisto per gyvenimą suvalgo, kiek tonų mėslo per gyvenimą pagamina, skaičiuoja, kiek turi dantų, plaukų, kaulų, skaičiuoja, kas greičiausiai nubėga šimtą, tūkstantį, dešimt tūkstančių metrų, kiek kilometrų iki Mėnulio, kiek šviesmečių iki kitų galaktikų... Skaičiuoja vaikus, pinigus, baldus, nuodėmes, dantų pastos tūbeles, nykstančius gyvūnus, naikintuvus, lėktuvnešius, išnykusias civilizacijas, knygas, laikraščius, vėžininkus, abortus...

JI: Nežinau. Niekad neteko bendrauti su buhalteriu. Skaičiai manęs apskritai nedomina. Nuodėmės? Tu minėjai šį juokingą žodį - nuodėmės? Bažnyčia, beje, nuodėmes skaičiuoja. Jų viso labo tik septynios, nors ir labai didelės, bet - tik septynios, įsivaizduoji?

JIS: Dievas - Didysis buhalteris. Mažas nusęs buhalteris - Dievas. Kalkuliatorius su nesibaigiančiomis baterijomis.

JI: Tu tampi toks intymus, toks romantiškas, kai piktžodžiauji.

JIS: Niekad neskaičiuoja, kiek tuščių, kvailų, beprasmiškų žodžių pasako vienas kitam du, tik du žmonės, vyras ir moteris, pasmerkti vienas kito siekti, vienas nuo kito bėgti. Niekas neskaičiuoja vienvės tūrio, kurį turi pakelti du vienas kitą mylintys žmonės, vyras ir moteris, Adomas ir Ieva... Dievas, juos kurdamas, buvo visiškai aklas... Minus penkiasdešimt dioptrijų, ne mažiau...

JI: Kažkaip įtartinau stabiliai tu baigi - mažų mažiausiai pasaulio sukūrimu ir jo išgelbėjimu. Tas tavo mesianizmas per gerklę lenda.

JIS: Gerai, dabar baigsiu pasaulio sunaikinimu. Reikia baigti šį netobulą kūrinį, padėti mažytį, apvalų, galutinį tašką.

JI: Geriau jau piktžodžiautum, patetika tau netinka.

JIS: (atsisuka į ją su pistoletu) Pykšt! (juokiasi) Aš kaip tik turiu puikų rašiklį. Pilna apkaba rašalo. Dviem taškeliams tikrai užteks.

JI: O viešpatie! Tu turi ginklą? Iš kur tu jį ištraukei?

JIS: Ištraukiau iš ten ir ten, tai visai nesvarbu. Svarbiausia (prieina prie jos), svarbiausia, kad jis mums padės. Pastebėjai, ten, kur du, visuomet yra kas nors trečias... nežinau kas, tik nesakyk vėl, jog Bažnyčia tuo pasirūpino ir išspraudė tarp mūsų Dievą... Ne, ten, kur du, visuomet yra galimybė būti trečiam... Man atrodo... ne, jau neatrodo, dabar aš tuo esu tikras - trečias visuomet yra mirtis...

JI: Klausyk, nejuokauk, man visai nejuokinga, jeigu nori skirtis, prašau, galime tuojau pat, bet vamzdžiu man nemosuok po nosim, nemosuok!

JIS: (apkabina ją ir lėtai vedžioja vamzdžiu liesdamas ausies geldelę) Tu sakai, moteris myli ausimis... Ar girdi dabar mano meilę, plieninę, užgrūdintą, pačią tvirčiausią, neatšaukiamą meilę, ar girdi? Mylėk mane ausimis, viena ausimi, į kurią aš greitai įleisiu savo mažytę, bet tobulą meilę.

JI: Gerai, gerai, girdžiu, mielas, girdžiu. Jeigu tu nori... Gerai, aš pajuokavau, galime vėl pradėti viską iš naujo, aš patenkinsiu kokias tik nori tavo fantazijas... Prisimink, juk mes stengėmės, nejaugi viskas buvo taip blogai, juk būta ir puikių akimirkų...

JIS: Teisingai, akimirkų. Bet nė viena jų neprilygs šiai, didingiausiai akimircai, vienam piršto spustelėjimui... Patikėk manim, aš eisiu iš karto paskui tave, tu ir aš, mirę mes būsim taip arti, kaip dar niekad nesame buvę...

JI: Idiote, aš nenoriu, nenoriu mirti, dvėsk vienas, jeigu taip nori, bet paleisk mane, aš noriu išeiti (verkia truputį).

JIS: Paverk, paverk, tu taip retai verkei, nors prieš mirtį pabūk tikra moterimi.

JI: Mielasis, būk man švelnus, paliesk mane, tegul ir paskutinį sykį, paliesk mano krūtinę, apkabink mane, tvirčiau apkabink, mylėk mane, mylėk, paskutinį sykį...

Ji ima jį nurenginėti, o jis - ją. Kai jis pasilenkia prie jos dubens, ji stveria padėtą ant lovos pistoletą ir įremia jam į galvą.

JI: Kuilys. Tu tikras, šlykštus, dvokiantis kuilys, tuščiagalvis patinas. Manai, jog aš dar norėsiu dulkintis su kretinu, kuris mane nori nudėti? Gulkis!

Jis atsigula ant nugaros, ji atsistoja priešais ir nusitaiko jam į klyną.

JI: Ištaškysiu, Jėzau, kaip ištaškysiu tavo agregatą! Ir tuomet galėsim pasikalbėti apie meilę, brangusis, tuomet galėsi apie meilę kalbėtis su visomis pasaulio kekšėmis - tu juk taip mėgsti guostis! Štai ir galėsi visą likusį gyvenimą guostis, apgailėtinas šūdžiau.

JIS: Nereikia, nedaryk to, tik ne tai, tu išprotėjai, aš pajuokavau... iš tikrųjų, brangioji, liaukis, jis užtaisytas, aš tik pajuokavau, tai tik žaidimas, dar vienas žaidimas...

JI: Ak, žaidimas! Mane tavo žaidimai vemti verčia, maukis kelnes, maukis!

Jis sėdasi neva mautis kelnių, bet tuo pačiu judesiu stengiasi nustverti pistoletą, ji atšoka ir nuspaudžia nuleistuką. Spragtelėjimas, dar sykį spragtelėjimas, bet šūvis nepasigirsta.

JIS: Cha cha cha, kokia drama. Ką, užsikirto? Ak, kažkas užmiršo patikrinti, ar apkaba pilna. Puikus šūvis, mieloji, bet pro šalį. Dar sykį - pro šalį.

JI: (meta į ją pistoletą) Gyvulys, tu pats didžiausias ir šlykščiausias gyvulys pasaulyje. Šunsnukis, šunsnukis, išpera tu, šūdo gabale, prakeiktas apsišikėli!!! (verkia)

JIS: Kalbi kaip apskretusi turgaus boba. Jau nebenori, kad apkabinčiau tave, kad priglausčiau, kad myluočiau? Nebenori?

JI: Eik po velnių, gyvulys tu, gyvulys...

JIS: (nusisukęs nuo jos užtaiso pistoletą) Matai, brangioji, mes tokie svetimi, mes taip toli vienas nuo kito... Tokie vieniši, kad net numirti negalime kartu... Viskas dėl to trečiojo, kuris tarp mūsų... Reikia, kad liktų tik du, kitaip meilė neįmanoma. Tu ir mano mirtis - manyčiau, puiki bus pora (juokiasi). Aš nusišau, o tu?

JI: O aš? Kas man lieka - spoksoti į tavo vėstantį kūną... Beje, tokiame psichui kaip tu niekas neduos ginklo.

JIS: Verkti? Gailėti? Jausti? Ginklas pats susiranda psichą, kaip tu tai vadini, jeigu jis labai to nori.

JI: Nebegaliu verkti. Ir nenoriu. Tu velniškai sentimentalus, kaip esesininkas, kankinantis savo auką ir klausantis Wagnerio.

JIS: Koks apgailėtinas įvaizdis.

JI: Kaip tu.

JIS: Aš... Auką pateisina gailestis, t.y. žmogiškumas, budelį išteisina istorija, kuriai nusispjauti ir į auką, ir į budelį. Jauti, mudu tampame istorija.

JI: Eik šikt.

## **Kruvinoji M.**

JIS, NESVARBU KAS: Moteris vyrui yra ligonė, silpnoji lytis. Moteris kraujuoja. Tai ne nusikalstamu būdu padaryta žaizda, tai gamtos arba Absoliuto darbas, - moteris kartais tiesiog kraujuoja, ir vyras bejėgis tai pakeisti.

VYRAS: Nuo ko? Aš jos klausiu, nors žinau atsakymą, bendravimas tampa nebeįmanomas, visi atsakymai jau išmukti, o klausimai - klausimai skirti pačiam sau, kad tik toliau nustumtum atsakymus. Nuo ko?

MOTERIS: Nuo mėsos, tu pradėjai nuolatos kartoti šitą žodį, lyg tai būtų skola, kurią man norėtum gražinti.

VYRAS: Nieko tau nenoriu gražinti. Ir vėl meluoju, jaučiuosi šlykščiai, melas pribais mane, kodėl aš visą laiką jai meluoju, juk norėčiau gražinti, bet, išskyrus prisiminimus, nieko neturiu.

VYRAS: Nebeturime vienas kitam ką pasakyti?

Tai ji nebeturi ką pasakyti, aš turiu, tiek daug žodžių, tiek prisiminimų apie pradžią, kodėl visi prisimena gražią pradžią tik tuomet, kai juos ištinka pasišlykštėtina pabaiga...

MOTERIS: Mes netylime, bet nieko vienas kitam nepasakom.

Jis labai mėgsta žodžius, gražius žodžius, aš irgi anksčiau mėgau jo žodžius, bet jis lieja juos į mano ausį kaip nuodus, pats prie jų net neprisiliesdamas, net lūpomis.

VYRAS: Ji nežino, bet tai baltas triukšmas, baltas, ne juodas.

Tai baltas triukšmas

MOTERIS: Triukšmas, ir tiek. Tavo žodžiai nuodingi.

Anksčiau aš niekad nekalbėdavau tokių niekų, apskritai buvau nešneki, bet labai atidžiai klausydavau, o dabar štai, užsikrėčiau, lepteliu nei šį, nei tą...

VYRAS: Visuomet norėjau pasijusti nuodais princo tėvo ausy... Žodžiai neturi skonio, jie bespalviai, beformiai, jie negali būti nuodingi, nuodai, taip, nuodai slypi mūsų ausyse, žodžiai tik pažadina juos, aš sakiau jai, sakiau visa tai žodžiais, bet mano kūnas melavo...

Klausiau jos, atsimeni, klausiau tavęs, tokie klausimai tik iš nevilties, ar tiki kūno kalba?

MOTERIS: Nesąmonė. Ką gali pasakyti mėsa? Viena mėsa kitai mėsai.

Jis, jo žodžiai išmokė mane cinizmo.

VYRAS: Tuomet mes ir ėmėme žaisti, atsimenu, pirkome mėsos.

MOTERIS: Mes tris kartus per savaitę perkame mėsos.

VYRAS: Kai perkame mėsos, atidžiai žiūrime į ją, stebime, ar nepasirodys klasingai paslėpti riebalai ir nesukramtomos stemplės.

Nebegalėjau žiūrėti į jos kūną, nes ėmiau matyti jos mėsą, aš ir anksčiau žiūrėjau į ją nuoga, bet - žiūrėjau taip, tarsi peržengdamas, tarsi ji, fiziška, paliečiama, būtų perregima.

MOTERIS: Vyrai visuomet maloniau, kai yra daiktas, už kurį jis mokėjo.

Aš atsimenu jo žvilgsnį - staiga jis pažvelgė į mane, lyg matytų mano kūnu ropojančias kirmėles...

VYRAS: Nuo mėsos, viskas prasideda mėsa, ji prašė manęs parnešti mėsos.

Tu prašei mėsos?

MOTERIS: Aš prašiau mėsos, mes turime ką nors valgyti.

Jis susinervina, jeigu prašau, lyg mes būtume ne kaip visi, lyg mums nereiktų gyventi, valgyti, tuštintis, miegoti...

Taip, aš prašiau, o tu parnešei.

VYRAS: Parnešiau, dar šiltos ir kruvinos, ir mudu žiūrėjome į prakeiktą mėsą, mudu, du mėsos gabalai, ieškantys vienas kito, norintys vėl susiliesti į vieną, pavirsti bejėgišku, kerėplišku androginu su vyro ir moters lyties požymiais.

VYRAS: Ir tuomet aš jos paprašiau...

MOTERIS: Jam į galvą šauna nešvankios idėjos, visi vyrai, gyvenantys santuokoje, anksčiau ar vėliau tampa iškrypėliais. Nors gali būti, kad tai mėsinkinys jam ką nors papasakojo, ką nors, ką matė per televizorių ar girdėjo kalbant...

Tu paprašei...

VYRAS: Pasakiau, kad meilę galima įveikti iškrypimu. Pasakiau, kad tik nepradėčiau bliauti kaip asilas...

Juk būna taip, kai vengdamas mažesnės nesąmonės pasakai dar didesnę, kai vengdamas išdavikiškos tylos pasakai niekšingą tiesą...

MOTERIS: Sakiau! Juk sakiau, kad jie savo fantazijos trūkumą nori kompensuoti iškrypimu!

Nenoriu prasidėti su iškrypėliu, sakiau tau, o tu spoksojai į kruviną mėsos gabalą ir nervinaisi, kad Dievas yra mėsaininkas.

VYRAS: Mūsų mėsaininkas įsivaizduoja esąs Dievas, jis su tokiu pasimėgavimu pjausto ir kapoja mėsą, ir visą laiką šūkčioja "dieviška, dieviška". Esu tikras, jis tą savo prakeiktą mėsą bučiuoja, seilėja savo klaidiais plaukais apaugusiomis lūpomis...

MOTERIS: Iškrypėlis. Abu iškrypėliai.

VYRAS: Ji priešinosi, bet sutiko, ji sutiko, bet aš nenorėjau, kaip lengva viską suversti mėsai arba ligai...

Pakeiskime meilę ir geismą ligą, ir nieko iš jos neliks, iš sušikto, poetų apdainuoto jausmo, nieko...

MOTERIS: Taip nekalba.

VYRAS: Kas nekalba?

MOTERIS: Žmonės taip nekalba.

VYRAS: Žmonės apskritai nieko nekalba.

MOTERIS: Du žmonės, kurie gyvena kartu, kurie vadinasi vyras ir žmona, vyras ir moteris, jie taip nekalba.

VYRAS: Mes ne žmonės, mes prasimanymas, patys save prasimanę kvailiai, patys save sugalvoję, mes esame tekstas šito idioto galvoje.

MOTERIS: Kokio idioto?

VYRAS: To, kuris rašo, kuris mus užrašinėja ant mūsų kūnų, mūsų pirštų antspaudų, mūsų ligų ir visko, prie ko mes liečiamės.

Kokio idioto? Mėsaininko, iš kurio perkame mėsą, kuris mums parduoda mėsą, mūsų pačių mėsą... Tiesą...

MOTERIS: Jis sakė, kad aš neturiu fantazijos... Įsimylėjęliai, jauni, vos prasiskleidę, tiek daug kalba, dieną naktį tauškia nesąmones, jeigu jie žinotų, kokia tyla jų laukia po kelerių bendro gyvenimo metų, jie užsičiauptų amžiams, tiesiog netektų žado.

VYRAS: Saldus bučinys... jis saldus dėl to, kad skanu, kad jau tuomet, jau nuo pirmojo bučinio mes norime suryti vienas kitą...

Ar tiki, kad žmogaus mėsa saldi?

MOTERIS: Esu ragavusi kraujo, jis saldus...

VYRAS: Niekad neragavau tavo kraujo...

Net pagalvoti baisu, tiek metų pragyvenome kartu, o aš dar niekad nesu ragavęs jos kraujo!!!

MOTERIS: Neturėjau jėgų priešintis, nes sirgau, aš nenorėjau, aš nenoriu...

VYRAS: Tu neturėtum taip kalbėti: noriu, nenoriu... Pavargusios kekšės balsu...

MOTERIS: Aš ir buvau kekšė. Juk tu norėjai kekšės. Aš tavo kekšė.

Jis nepatenkintas, bet pats visuomet sako, kad moterys visą laiką save parduoda vyrams, netgi kosmetika, kurią naudoju, jam tėra kontrakto dalis - kuo toliau, tuo daugiau moteris turi išleisti pinigų, kad geriau save parduotų.

VYRAS: Ne, aš norėjau kraujuojančios moters, o ne kruvinos kekšės. Aš noriu sergančios moters.

MOTERIS: Nenoriu. Sergu.

VYRAS: Sveika, Marija, kraujo pilnoji... Kruvinoji Marija, kraujuojančioji Marija...

MOTERIS: Tau tai patinka? Tu meldiesi? Mėšai?

VYRAS: Mano teta Marija mirė nepatyrusi vyro, nors jau galėjo gimdyti, jai buvo septyniolika metų.

Kiek buvo Dievo Motinai metų, kai ji išskrido į dangų, juk ji susilaukė daug vaikų, turėjo būti sena, raukšlėta, pajuodusi ir plaukuota kaip visos pietietės moterys.

Tu matei Dievo Motinos Marijos paveikslus - iš tikrųjų ten mano teta, septyniolikos metų Marija, nepatyrusi vyro, kraujuojanti...

Aš nenoriu Kristaus kūno.

Aš noriu Marijos kūno.

MOTERIS: Jis nori mylėtis tik tuomet, kai sergu, o kai nesergu...

Kai aš nesergu, tu užmiegi žiūrėdamas iki išnaktų televizorių.

VYRAS: Man patinka saulėlydis. Sėdėti automobilyje, žiūrėti į galinio vaizdo veidrodį, kuriame - mirštančios šviesos griuvėsiai. Kruvinos putos. Tu turėtum išeiti iš veidrodžio.

MOTERIS: Ne, nereikia. Aš ne sumauta Alisa iš Veidrodžių karalystės. Tiesą sakant, ne geriau nei Marija.

VYRAS: Afroditė - iš nupjauto tėvo pimpalo. Iš šlykštaus tėvo ir iš jo niekingų, begėdiškai nupjautų lyties organų - Afroditė, meilės ir grožio įsikūnijimas. Marija.

Noriu, kad išeitum iš senstančio savo kūno kaip iš veidrodžio, kuris atspindi netiesą, noriu, kad išsinertum iš savo kūno, kuris yra melas, nes aš juo nebetikiu... Tu Marija, septyniolikos metų...

MOTERIS: Aš ne Marija, nemėgstu mėsos...

VYRAS: Žinai, ką man sakė šiandien mūsų mėsaininkas? Jis man rodė peilį ir baksnodamas buku jo smaigaliu tvirtino, kad peilis kaip Dievas arba poetas - gali kurti. Dievas kuria idėjomis, poetas vaizdiniais. Peilis gali sukurti kraują, padauginti, padalyti, - daug daug kraujo.

MOTERIS: Labai gerai, kai yra kam suversti kaltę... Dėl visko kaltas mėsaininkas, tas, kuris parduoda mums mėsą, mūsų mėsą, mėsą, kurios mes norime paragauti, kuri saldi...

VYRAS: (peiliu apibrėždamas gulinčios moters kontūrą, supjaustydamas paklodę, ant kurios guli moteris, šnabžda) Tunica externa, tunica media, tunica intima... Ir dar jis sakė...

MOTERIS: Mėsaininkas?

VYRAS: Taip!

MOTERIS: O gal Dievas?

VYRAS: Ne!

MOTERIS: Kodėl ne?

VYRAS: Dievas nekalba.

MOTERIS: O mėsaininkas - nebylys?

VYRAS: Nebylys. Ir jis sakė: ašmenys - pats tiesiausias ir tikriausias kelias į intymumą. Žodžiais labai sunku pasiekti moters sielą, nors ji ir myli ausimis, bet žodžių ašmenys

niekad neprilygsta peilio ašmenims. Tik peilis gali sugriauti dieviškąją tvarką moters viduje, tik vyras ją gali vėl atkurti.

MOTERIS: Negaliu pakęsti kraujo, net jeigu jis tik ant virtuvės stalo. Negaliu pakęsti kraujo, net jeigu jis ant ką tik iškritusio sniego.

Negaliu pakęsti kraujo, net jeigu jis tik iš vaiko nosies, jeigu teka tik per patinusias nuo verksmo lūpas.

VYRAS: Tu mane iškruvinai. Iškruvinai kaip prostitutė, o aš prašiau to nedaryti. Dabar aš lipnus kaip paseilintas pašto ženklas. Dabar aš galiu prilipti prie tavęs ir niekada nebeatsiplėšti. Dabar mane galima išsiųsti kaip pašto ženklą, prilipusį prie tavo kūno. Prie tavo kūno voko. Aš turiu pakankamai pinigų, kad galėčiau tave pasiųsti. Kaip laišką, pilną ašmenų, pilną kraujo.

Tu nebegali būti Marija, net ir mirusi tu nebūtum panaši į ją, tu nebegali įveikti savo kūno traukos, tavo kūnas tave slegia kaip antkapis...

MOTERIS: Kai tu kalbi, man baisu... (pauzė, vyras tyli) Netylėk, po velnių! Aš - Marija, Marija, Marija!!!!

VYRAS: Vaškas su tavo odos kvapu, vaškas su tavo odos plaukeliais (ritinėja tarp pirštų nuskusto nuo moters pilvo vaško rutuliuką). Vaškas tavo odos spalvos, vaškas vienvės spalvos. Arba - guolyje likusių kūno išpaudų formos vienvė, svetimos knygos paraštėse prirašintų kvailų pastabų formos vienvė. Prirašintų, o po to ištrintų pastabų pėdsakai, jie vos vos matomi, bet gali dingti tik kartu su knyga. Su kūnu... Su voku, į kurį įdėtas sielos laiškas Marijai.

Tu niekad nebūsi Marija...

Moteris atsikelia, apsirengia chalata, atsisėda priešais naktinio stalelio veidrodį, valosi vata veidą, lyg rengtųsi eiti miegoti.

MOTERIS: Iš kur tu ištraukei tą bjaurią istoriją?

VYRAS: Kokią?

MOTERIS: Apie kruviną moterį, maniaką su peiliu. Jis ją nužudė?

VYRAS: Nežinau. Turbūt. Man ją papasakojo mūsų mėsininkas. Žinai, kaip jis kalba, skubėdamas, blaškydamasis, niekad nieko nepasako iki galo. Dabar žmonės vis mažiau valgo mėsos, nes daugelis gyvena po vieną. Mėsininkas turi daug laiko, pasakoja kvailiausias istorijas.

Vyras ištiesia ranką į moters pusę, moteris prispaudžia ją po pažastimi ir guli nusišukusi.

MOTERIS: Išjunk šviesą.

VYRAS: Marija...

MOTERIS: Ką?

VYRAS: Nieko. Lyja.

### **Antkapių veidrodžiai**

JIS: Einu, nors dar anksti, ir paskutinio šerkšno blakstienos juokingai prilipę prie antkapių veidų, o kylanti saulė vos vos teapšvietusi eglių viršūnes.

Ar tau patogų?

JI: Kas?

JIS: Gulėti.

JI: Tamsu, nematau tavo veido.

JIS: Taip ir pasakė, perkėlusi galvą nuo pagalvės ant mano peties, - tamsu, nematau veido. Mano ausį kutena tavo plaukai, bet mano lūpos laisvos, o atsakyti ką nors delsiu.

JI: Jo lūpos palietė mano plaukus, lyg liestų sielą.

JIS: Orgazmas kaip ir mirtis - tai asmeniška, tai priklauso vienatvės erdvei...

Tu užsimerkusi? Nebegirdžiu tavo blakstienų plazdenimo, bet kam gi tamsoje akys, tamsoje jas pakeičia ausys.

JI: Labai juokinga.

JIS: Ji juokiasi taip, tarsi aš nemokėčiau užsirišti batų raištelių.

Kas juokinga...

JI: Romeo ir Džiuljeta... kapinėse...

JIS: Tu manęs klausaisi?

JI: Mur... mur... dingo pilkas katinėlis...

JIS: Mhm, sumurma ji, ir aš leidžiuosi išvedžioti, - kaip man patinka tokie išvedžiojimai tamsoje, lydimi kokios nors nesudėtingos melodijos, sklindančios iš šelmiškai

spalvotomis ugnelėmis mirksinčio muzikos centro, žinoma, kai ji šalia, šilta ir mieguista...

Kai apsisprendėm.... nutarėm... nusprendėm... kaip šlykščiai skamba - nusprendėm... teismo salė, kur du teisėjai, o kaltinamieji vėluoja, niekada neateina... vaikštai tarp antkapių, pirštu braukdama per jų paviršių, lyg ieškodama dulkių, čia dulkių nėra, čia dulkės virsta į dulkes, pelenai į pelenus, žemė - į patręštą žemę... fotografijos abejingai apžiūrinėja tavo kone iki žemės nukarusį šaliką, jų akys jau beveik išblukusios, bet vis tiek liūdnos, tarsi jaustų, tarsi vis dar jaustų... kostiumai šventiški, suknelės, daugiausia tamsios suknelės, tarsi jaustų, kuo viskas baigsis... tai daugiausia prieš Antrąjį pasaulinį karą darytos nuotraukos, o laikas, saulė, lietus jas paretušavo, prasibrovė po stiklu, juodą drabužių audeklą išbaltino kreivais dryžiais... dar vienas konclageris, požeminis, nereikalingas sargybos, vielos, šunų... "Poslednij dar ot muža", perskaitau ant vieno didžiulio akmens luito, žydiškas humoras, žydų kapinės, viskas rusiškai, paskutinė vyro dovana žmonai, akmuo, prislėgęs alsavimą, lengvą tavo alsavimą, kurio niekadės nebegirdėsiu šalia savo ausies, tamsoje, ant žemės arba po... prisimeni žydų kapines, tu tuomet neištarei nė žodžio, norėjai būti panaši į mirusiųosius, ypač - mirusi man, o aš, aš jau seniai buvau vaiduoklis, nieko negirdintis, nieko ne- besakantis, šešėlis, klaidžiojantis po kapines, užrašas ant apsamanojusio antkapio po žemomis eglių šakomis, darkness there and nothing more, niekada nesibaigiantis užrašas...

2001-2002

-----